

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Domini CCCC.XL. perueniens vsque ad D.XVIII. inchoatur
ab Imperio Justini senioris: complectitur Annos LXXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 507. Symmachi Pap. Annus 9. Anastas. Imp. 17.
Theodor. Reg. 15.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14573

DE IOAN- NETE- TIO EPI- SCO PA- LEXAN- DRINO.

Episcopi Chalcedonense Concilium, aut epistolam sancti Leonis Pa- pa. tamquam non communicaret Flavianio Antiocheno, Elia Hierosolymitano, & Timotheo Constantinopolitano, qui postea suc- cessit Macedonio. Dicebat autem per se se habere. haec cum dicit ipse, simulque vno fasce includat Ioannem hunc non communicasse neque Flavianio, neque Eliae, neque Timo- theo; planè horum diuersa ratio fuit. Non enim commu- nicauit Flavianio & Eliae, quòd hi reciperent Concilium Chalcedonense. non communicauit verò Timotheo, quòd ipse, sicut Anastasius Imperator, reciperet Zenonis Enoticum; quòd esset tamquam imperfecta confessio, cum nulla ibi haberet expressa mentio damnationis Conci- lij Chalcedonensis. Haec ita se habuerunt, ipsi Ecclesia Alex- andrina colente Dioscorum & Petrum Mogum in ceteris prolabant.

IESU CHRISTI

Annus 507.

SYMMACHI PAP. Annus 9.

ANASTAS. IMP. 17. THEODOR. REG. 15.

I. ALARI- CVS REX OCCIDEN- TVR.

Qui sequitur Christi annus quingentesimus septimus Consulatu Anastasij Augusti tertium & Venantij Decij adnotatur: Quo Alaricus Rex Gothorum Arianus, cum regnasset in Gallia Aquitania à Rhodano ad Ligerim vsque & Pireneos, à Clodoueo Rege Francorum victus occidit. Haec autem quomodo se habuerint, & quae pre- cesserint, accuratè sunt peruestigatione narranda. Accidit planè, vt fuit cum in humano corpore ossa frangun- tur, prosterntur homo; ita cum è regno sanctissimi viri tolluntur, qui totam molem precibus fulciebant, ipsum magno fragore corruat: Quod igitur sanctorum submi- niu precibus diu steterat inconcussum Alarici regnum, pro cuius felicitate sacri Antistites ad Deum Iuges fundebant orationes: simulac ab eo S. Caesarius Arelatensis Epi- scopus est passus exilium, & S. Quinctianus factus extor- ris, omnino collabitur.

II. ALARI- CVS CO- LVIT S. REMI- GIVM.

Quomodo autem haec acciderint, antequam descri- bamus, de priori cultu Alarici Regis quo persequebatur sanctos Orthodoxos Episcopos, qualis fuerit, aliquo est exemplo primò significandum. Alaricus enim quantumlibet Arianus esset, tamen sanctos Antistites Catholicae communionis coluit & frequentauit officijs, eos praeter- im, quos editione miraculorum Deo gratissimos sentiebat, vt inter alios S. Remigium Rhemensem Episcopum. Ad hunc enim cuiusdam Benedicti sui regij nobilis viri filiam arreptam curandam misit, quam Sanctus diuinà virtute non solum à demone liberauit, sed etiam defen- ctam reuocauit ad vitam; cuius rei causà eius parens Bene- dictus villam grandaem Rhemensis Ecclesiae dono dedit: Eius quidem rursum meminit idem S. Remigius in suo testamento, attigit haec omnia verbis istis: Et ea res, quas in provincia Benedictus quidam (cuius filiam mihi ab Alarico missam gratia sancti Spiritus per impositionem manuum mea peccatrix non solum à diabolo fraudis vinculo, sed ab inferis reuocauit) ad vsus luminis sui, Rhemensis Ecclesiae scilicet, & loci, vbi corpus meum acuerit, continuatim deseruire precipio, &c.

III. b. Apud Sur. dia. 1. a. Lenaur. & dia. 1. O. Bo. in sermonem eiusdem.

Haec cum in suo testamento totidem verbis dicat ipse Remigius; nescio quomodo ab Hinemaro beatusdem Ec- clesiae Episcopo in vita eiusdem S. Remigij errore factum sit. vt pro Benedicto isto patre puellae; hominæ praediui- te in Provincia, positus sit S. Benedictus hoc tempore monasticam vitam in Italia apud Sublacum excolens, cuius nomine & per breuis epistola ad eundem S. Remigium data refertur, cum nihil praeter nomen commune habere Benedictus iste cum alio cognoscatur. Ceterum maioris apud me fidei est ipsum eiusdem Remigij testimonium in suo testamento disertis verbis id asserentis, quam cuiusuis auctoris vel multiplicium aliud asserentium. Sed discuti-

mus eam, quae hac de re S. Benedicti à S. Remigium data fertur epistola: extat illa in appendice Chronici Cassinè- sis à Leone Oltiensis editi, cui eiusmodi inscriptio praefixa legitur:

Dominico sacerdoti Remigio frater & conseruus in Christo Iesu carnobili vna humilium cultor Benedictus aeterna benedictionis in- munus. Haec quidem inscriptio de impostura magnoperè sus- picionem auget, inuistatum quippe omnino, vt scribens inferior aetate & dignitate ad maiorem, se fratrem & con- seruum appellat, benedictionem imperitatur. Ipsa autem epistola sic se habet:

Sanctissimo tuo congratulans profectus, sacerdos Regis, quia summi capiti membra sumus, quod mihi de se sentio, iam Deo pos- sident merito in te. Ecce quod mea peccata fieri prohibuerunt, tua auctoritate sacerdotalia habent merita: & desinant modo circa me riuotes hominum, cum apud te constet omnium perfectionem esse virtutum. Hanc ea pietatem & ad antiquo hoste obsequium tua delege- calfidini, quatenus pro eius liberationis sacramentum offerre Deo debeas, & meam paritatem victorià ipsa non minimum laetifices. Vale sacerdotum Christi impudissime calcule, haec tamen nomine S. Benedicti epistola apud Leonem in appendice colloca- ta: de cuius fide tu, consideratis & perpenis, quae dicta sunt, quam liber sententiam fero: nobis certe nec mini- mum quidem amaret, cum praesertim discrepare intelli- gatur à scripto testamento S. Remigij, quod non solum do- ctus Brittonius, quicidit, sed qui illud inspicunt eruditii omnes legitimum probant atque germanum absque fuce vilo admixto conscriptum.

At quoniam modo acciderit, vt qui externos longeque positos sanctos Episcopos coluit Alaricus Rex Gothorum, eos verò, quos domi habet magni nominis aequè sanctos, vt Caesarium Arelatensem & Quinctianum Rutenorum Episcopos fuerit insecutus; iam dicendum: atque de sancto Caesario primo loco quae ab huius temporis fidelissimo auctore Cypriano scriptis sunt prodita ad eius foretorem Caesariam nominatam, verbis ipsius hic describamus: Accidit autem (inquit) vt sancti viri tranquillum animum post aliquot dies luita satane malitia infestaret, & cui non posset vlla cor- poris obviare vitia, eiusdem proditiōnis notam inurere conaretur. Nam Licupmannus beati viri Notarius, homo nequam & perditus, non dubitauit talem se gerere aduersus virum Apostolicum, qualem olim Iudas aduersus Saluatorem. Armatus improbus ille saeu delationi veneno; suggerit Alarico Regi per eos, qui illi erant à secretis, beatissimum Caesarium à Gallijs genus ducentem totum in id viribus accumbere, vt dedicationem faciat. & vrbem Arelatensem Burgun- diombus prodar; cum ille pastor praesentissimus flexis genibus patrem gentium, vrbium tranquillitatem diebus ac noctibus à Domino pre- caretur. Quare magis credendum est, diabolo instigante, in sancti viri exilium barbaram ferocitatem incitatam esse: non enim gra- tus aut carum est hosti, qui id orat, quod cum eius factis & conatibus pugnet. Itaque, qui cum ad erant, instigantibus, nec innocenti fides attenditur, nec accusationis veritas inquiritur; sed vanà & iniqua delatione dānatur, & Arelate extrahitur, cogitur apud Bardagaltes exulare. Quod autē exul miraculum ingens edidit, audi:

Sed ne obscura esset in illo gratia Dei, casu accidit, vt nocte quā- dam ea eius, as voracibus vastaretur flammis. Tum verò cines ocyus occurrunt ad hominem Dei: Sancte Caesari, clamant; precibus tuis extinguas ignem saeuientem. Audens id vir Dei, dolore pariter & pietate commotus, venientis flammæ procedit obviam, humisq; ad preces prosterntur: mox igneos premit abigiq; globos, concurrunt eò omnes, & diuina virtutis consono vocibus laudes celebrant. De- inceps verò an: à apud omnes admiratione fuit, vt in ea vrbē non so- lum vt Pontifex, verum etiam instar Apostoli haberetur, & perfe- ctionis auctor diabolus pudeseret, cernens eum, quem proditiōnis reum per agere misus esset, diuini operis miraculis clarescere. Id verò ita gestum esse, vt diximus, fidelis relatione comperimus. Sed quomodo ab exilio liberatur, accusatorq; damnatur, pergit idem auctor haec subdens.

Cuius autem illic dogetes, vti semper & vbiq; consueuerat, Ecclesiam docuit reddere Caesari, quae sunt Caesari, & quae sunt Dei Deo: Obedire iuxta Apostolum Regibus & potestatibus, quan- do iuxta praecipunt: sed in Ariano Principe contemere dogma- tum prauatatem. Arguetur (quem admodum testatur Veritas) non potuit lucerna abscondi supra candelabrum Domini posita; sed quocumq;

IV. EPITOLA QUA DE CIVITATE BENE- DI- CTI.

V. AETNAI

VI.

IX.

ALARI- CVS RE- GIVM CO- LVIT S. REMI- GIVM.

X. GALLICVS RE- GIVM CO- LVIT S. REMI- GIVM.

VII. CRISA- RIVS MI- RACVLIS CLARVS.

VIII. Mat. 22 Rom. 13.

Mat. 5.

quocumq; accessit, omnes illuminavit. Postea vero quam beati viri innocentiam comperit nefarius Princeps, oravit, ut ad suam reverentiam sedem, seg. & cubus & clero exhiberet. Porro delatorem cum iussit lapidibus opprimi. Populo igitur ad lapides concurrerunt, subit ad aures viri Dei iussio Regis perferret. Propter illud, & sua intercessione maluit accusatorem suum servare pro agenda patientiam curaret, quam ipse iniqua delatione diabolo captivam reddiderat, & hosti domestico demerit ignoscere, antiquum adversarium in vna re conscientia pura bis vinceret. Solebat vero sanctus vir accuratè observare, ut nemo ex illis, qui ipsi parabant, sine serui illi essent, sine ingenio, si pro culpa sua flagellandi essent, amplius triginta novem ictibus fererentur. Si quis vero in gravi culpa deprehensus esset, permittebat quidem, ut post dies paucos iterum vapularet, sed paucis contestabatur. Ecclesie Praefectus, si quis iuberet quompiam divitiis flagellari, & ea verbera illi mortem afferrent, ut is homicidii reum se feceret. Ius quidem virgarum fuisse penes Episcopos, ut delinquentes illis subijcerent, factum hoc exemplo intelligere potes. Sed pergit: Vbi autem percutitur apud Arelateses, hominem Deitruerit, iamq; cum vrbis appropinquare: omnes viri, sexcentum crucibus & ceris ei proscendere obtinuit psallentes, & ingressum eius operientes. Cum solet autem Christus serenos suos illustrare virtutibus, & perfidos aperta mirabilium operum luce confundere: ad adventum sancti viri Dominus terram longissima siccitate arentem perfudit imbri, vbi cum revertente gratiosissimo dispensatore fructuum quosq; ubi se sequeretur. hucusque de exilio & reditu Caesarij Cyprianus Episcopus: quibus & expressam literis vides religionem pompam antiquis observari solitam in hodiernum usque retentam, crucibus fulgentem, atque ceteris emicantem, cum, praevio clero, populo subsequente, proceditur.

IX.

Quod ad bellicos pertinet apparatus, inierunt vna simul fœdus Gundebaldus Rex Burgundionum cum Clodoveo Rege Franchorū adversus Alaricum Wihgothorum Regem in Aquitania regnantem: quod quidem antiquam detegeretur, & essent milites in proximitate laborant, ut Theodoricus Rex Ostrogothorum dominator Italiae, ut dissidentem Clodoveum Franchorum Regem cum Alarico pacis fœdere conciliaret, eaque de causa legatos misit in Gallias: scripsitque ad ipsos dissidentes Reges litteras, nimirum ad Alaricum alias, alias vero ad Clodoveum, rursusq; dedit alias ad Regem Burgundionum, atq; insuper ad Regem Erulorum, necnon alias ad Regem Guynorum, itidemq; ad Regem Toingorum, ut omnes simul id ipsum Franchorum Regi suaderet fluerent. Exstant ipsae litterae apud Cassiodorum omnes quatuor numero. Quomodo autem his contemptis litteris, iuncti cū Burgundionibus Franchi adversus Alaricum pugnaverunt, suo loco dicturi sumus.

X.

Modò autem de S. Quintiano narrata à Gregorio (ut proposuimus) hic describamus: quibus de turbationis Galliarum causa haec praemittenda: Gens illa ab exordio nascentis Ecclesiae Catholicis semper assueta dogmatibus, haud facile patiebatur Arianum barbarum nobiliorem Galliarum partem, vtpote Italiae magis propinquam, obtinere, memores quot quantaq; maiores ipsorum sanctissimi, qui sub Constantio Augusto claruere Episcopi, obijissent strenuè adversus Arianos pro Catholica suae certamina: Mouebantur amplius, cum novum Regem, eundemq; Catholicum, barbarum licet, summam tamen religione nitentem regnare scirent in Gallijs Clodoveum. Cum igitur inter alios Quintianus id se cupere testaretur, ut Rex Catholicus Catholicis dominaretur: delatoribus delatus ad Gothos, & ab eisdem quaesitus ad necem, est factus extorris. Narrat rem gestam ita Gregorius: Multam tunc ex Gallijs habere Franchi dominos summo desiderio cupiebant. Vnde factum est, ut Quintianus Ruthenorum Episcopus per hoc odium ab vrbe deelleretur. Dicebant enim ei: Quia desiderium tuum est, ut Franchorum dominatio possideat terram hanc.

XI.

Post dies autem paucos, orto inter eum & civem Andalo, Gotthes, qui in hac vrbe morabantur, suscipio attingit, exprobrantibus civibus, quod velit se Franchorum ditionibus subingere: confilio, accepto, cogitauerunt eum perdere gladio. Quod cum vivo,

Dei nuntiatus fuisset, de nocte confurgens, cum fidelissimis ministris suis ab vrbe Ruthena egressus, Arvernus aduenit: ubi à S. Euphrasio Episcopo, qui quondam Aprunculo Diuisionensi successerat, benigne susceptus est, largitusq; ei tam domibus, quam agris & vineis, secum retinuit, dicens: Sufficit huic facultas Ecclesiae, ut vtrumq; sustinet: cum vrba charitas, quam beatus Apostolus praedicat, permaneret inter sanctos Dei. Sed & Lugdunensis Episcopus largitus est ei aliqua possessionis Ecclesie suae, quam in Arverno habebat. Reliqua vero de S. Quintiano, tam insidiosa, quam perulosa, quam illa, qui per eum Dominus operari dignatus est, scripta sunt in libro Vita eius. hucusque Gregorius. Porro Quintianus interfuisse reperitur pluribus Synodis, ut Aurelianensi atque alijs: qui egregia claritate sanctitate, meruit post obitum inter Sanctos adscribi, quos Ecclesia Dei annua celebritate colere consuevit.

Hic igitur de sanctissimorum Antistitum pressura narratis, reliquum est, ut sermonem habituri de Alarico Regis interitui, de tempore, quo accidit, quam exactissimam ineamus rationem. Quis enim exstimatorum Alaricum viginti duobus dimtaxat annis regnasse, anno superiorem finem viuendi fecisse tradiderunt. At vetres sunt de his consulendy chronographi. Sanctus Isidorus Hispanensis Episcopus res Gothorū duplici scripto profecutus, nimirum Chronylo & Historix copendio, duplici chronographia sub hoc anno Alarici mortem congnat, nempe numero Aëre, annis Imperij Anastasij, & tempore ipsius Alarici regni, dum videlicet tradit ipsum regnasse annos viginti tres, deceffisseque anno decimoseptimo Anastasij Imperatoris, atque in eius locum mox fuisse cum ipsius filium Geseleicum eodem anno decimoseptimo Anastasij, Aëre quingentesimā quadragintaquintā, qui est hic ipse annus Domini quingentesimus septimus. Ex his autem habes, vnde etiam arguas Gregorium Turonensem, dum viduum à Clodoveo Alarici ponit anno quinto ante eiusdem Clodovei Regis obitum, ne ipse post annos duos: sed & fortius idem redarguitur à Cassiodoro huius temporis scriptore, cum subsequenter anno Consulibus Venantio Iuniori atq; Celere victoriam ponit Theodorici Regis adversus Franchos, quam post occasum Alaricum accidisse consentiunt omnes.

Quenam autem belli huius causa praecesserit, Theodorici Rex Italiae ad eundem Clodoveum scribens, legatosque pro inuenda concordia cum Alarico mittens, mediocres causas intercessisse testatur. Scripsit idem & ad Alaricum eodem quoq; argumento per legatos epistolam, quā ait inter eos paruum quamdam de verbis extraxisse contentionem. Cum vero Theodorici neq; à Rege Burgundionum, neq; à Rege Franchorum auditis esset, praesto esse Alarico gentili suo animo decernens, expeditione adueplus eos adornat, atque ad suscitandos Gothos scripsit epistolam de expeditione Gallicana paranda, cum iam accepisset Clodoveum arma tractare. Gregorius autem Turonensis religionis verbis permotum ait Clodoveum adversus Alaricum, quod Christianissimus Rex indigno ferret animo in Gallijs regnare. hominem Arianum: nam haec ipse de eo: Igitur Clodoveus Rex ait suo. Vnde molestè ferro, quod hi Arianos partem teneant Galliarum. Eamus cum Dei adiutorio, & superati, radicamus terram in additionem nostram. Cumq; placuisset omnibus his sermo, commoto exercitu, Pisanos dirigit ibi tunc Alaricus commoratur. haec de causa belli Gregorius.

Hic visus, iam narrate aggrediamur, quanam fuerit Christianissimi Principis bellicus apparatus, non nisi praevia religione dispositus: ut simul intelligas, quantum valeat ad debellandos hostes cum Dei timore pietas optime custodita. Quidnam autem ipso expeditionis exordio egerit, audi primum ab Hincmaro Rheimensi Episcopo, res gestas sancti Remigij proloquente: Tunc inquit per consilium Regine suae fecit Ecclesiam in honorem Apostolorum Petri & Pauli in Parisiensi civitate. Pugnaturus enim adversus hereticos, iure sibi Principes Apostolorum eo munere conciliandos putavit, vtpote validissimos adversus impios propugnatores Ecclesiae. Sed quid praeterea auspicando difficillimo praestitendum putasset Rex Christianus,

XIII.

XIV.

limus Clodoveus, audi ista (subjicientem Hincmarum): Per consilium beati Remigii in Aureliano civitate Episcoporum Synodum convocavit, in quo Consensus multa vitia constituta fuerunt. Rex quoque devotissimus pergens contra Alaricum Ariannum, benedictionem petiit a sancto Remigio: cui & benedictionem dedit, & victoriam in verbo Christo respiciendo dedit, illi plenam vas, quod vulgi consuetudo flascionem appellat, de vino, quod benedixit. addidit de eodem vino multiplicato divina virtute usque ad finem belli: cuius miraculi cum nullus alius antiquorum meminisset, fides sit apud auctorem: Cum hand inficias ierimus complura viro disertissimo innovasse ex archiepo Rhenensis, cui praeerat Ecclesia: nec dubitemus de divina virtute, cuius in edendis miraculis vis omnem semper capum humanum superat. Accepta igitur a sanctissimo sacerdote ad periculum conficiendum bellum benedictione, a quo & sacrum quoque; baptismum accepit, uniuerso exercitu edita sanctione mandavit, ne quid per huiusmodi bellum damni inferretur Ecclesijs, factisve ministris, personis, rebusque ad eos & ecclesijs. Huius quidem a se conditae legis meminit ipse in epistola data ad Episcopos Aureliani ad Concilium congregatos: ut plane magnopere sit in religiosissimo Principe commendandum, in proximo ipso nihil antiquius habuisse, quam pietate conciliare sibi caeleste numen. Ad describendum hic epistolam, quam diximus ea de re a Clodoveo ad sanctum Episcoporum Concilium datam:

Domini sancti & Apostolica sede dignissimi Episcopi Clodoveus Rex.

CLODOVEVS SCRIBIT AD EPISCOPOS CONCILII AURELIANENSIS.

8 V. QVS A M. ITTIVS C. ER. Y. A. DA. CLODOVEVS PROFOVVRIT.

*Apostolici, hoc est, Catholicici, pariter seruandam

Gen. 18.

XVI.

b Greg. Turon. lib. 2. cap. 1. IN FOENI RAPTORUM VERE VLTIVS CLODOVEVS.

XVII.

Enunciante sanza quid alium fuerit, vel preceptum omni exercitui nostro, priusquam in patriam Gothorum ingrederemur, beatitudini vestrae praeferre non potui. In primo quoque, de ministerio Ecclesiarum omnium precepimus, ne ad subripendum ea aliquis conaretur, neque de synimonialibus, neque de viduis, quae in religione Domini deuota esse probantur: simili condicione de clericis, vel filijs supradictorum tam clericorum, quam viduarum, quicum illis in domo ipsorum consistere videbantur. Idem & de seruis Ecclesiarum, quos de Ecclesia, ut actus per Episcopum facta menta consistere, preceptum est obseruare, ut nullus ex ipsis aliquam violentiam vel dampnum patiatur. Quod ita ad integrum est intelligendum, ut ex his supradictis si aliquis vim captiuitatis inperulisset sine in Ecclesia, sine extra Ecclesiam, omnino sine aliqua dilatione precipiamus esse reddendos. De ceteris quidem captiuis laicis, qui extrapatem sunt captiui, & fuerint approbati Apostolici, aut cui volueritis arbitry vestri, non est negandum. Nam de his, qui in pace nostra tam clerici, quam laici subrepti fuerint, si veraciter agnoscerit, vestras epistolas de annulo vestro infra signatas se ad nos omnimodis dirigat, & a parte nostra praedictam Latam noueritis esse firmandam: sic tunc populus noster petat, ut cunctisque epistolas vestras prestare fueritis dignati, cum sacramento per Deum & benedictione vestra dicere non tabueris rem istam, quae poscitur, veram esse: quia multorum varietate & falsitate inueniuntur, ut comprehendantur: sicut scriptum est: Perius iustus cum impio. Orate pro me, domini sancti, & Apostolica sede Papae dignissimi. Quod ad ipsa recesserint sacerdotes, inferius verba facturi de eodem Concilio Aurelianensi suo loco dicemus.

Quod vero religiosissimus Princeps lege sancta canit, illud ipsum sumolabiter quidem vultur custodiri; ut quae de ipso his verbis scribit Gregorius Turonensis, aperte declarant: Quoniam (inquit) pars hostium per territorium Taxonicum transibat, pro reuerentia beati Martini dedit eisdem, ut nullus de regione illa aliud, quam herbarum alimentum, aquamque praesumeret. Quidam autem de exercitu, inuenio cuiusdam pauperis feno, ait: Nonne Rex herbarum tantum praesumi mandauit, & nihil aliud? hoc (inquit) herba est. Non enim erimus transgressores precepti eius, si capi praesumimus. Cumque vinum faciens pauperi, factum vi abstulisset: factum peruenit ad Regem. Quo dicto citius, gladio percempto, ait: Et ubi erit speruictoria, si beatus Martinus offenditur? Satis, fuit exercitui, nihil viterius ab hac regione praesumere.

Ipse vero Rex direxit nuncios ad beatam basilicam, dicens: Ite, & forsitan aliquod victoria auspiciam ab ade sancta suscipietis. Tunc datus muneribus, quae loco sacro exhiberent, ait: Si tu, Domine, adiutor mihi es, & gentem hanc incredulam, semperq;

amulam tibi mecum manibus tradere decernisti, in ingressu basilicae sancti Martini dignare propitius reuelare: ut cognoscam, quia propitius dignaberis esse famulo tuo. Materantibus autem pueris, & ad locum accelerantibus iuxta imperium Regis, dum sanctam ingredi decerent basilicam, hanc antiphonam ex improbitis trimiterius qui erat incept: Praecursum me Domine virtute ad bellum: supplantasti insurgentes in me subitus me: & inimicorum meorum dedisti mihi dorsum: & odientes me disperdidisti. Quod factis audientes, & Domini gratias agentes, & vota beato confessori promittentes, lati renunciantur Regi.

Porro ille, cum ad flumen Vigennam cum exercitu aduenisset, per quem locum transire deberet, penitus ignorabat: intinuerat enim ab inundatione piumiarum. Cumque illa nocte Dominum deprecatus fuisset, ut ei vadum, quo transire posset, dignaretur ostendere: mane facto, cerua mira magnitudinis ante eos iuxta flumen ingrediens, vadante populo, qua transire posset, cognouit. Veniente autem Rege apud Pictauos, dum cinnus in tentorio commoraretur, pharus ignea de basilica S. Hilarii egressa, visus est ei, tamquam super se adueniret, scilicet ut lumine beati confessoris aditus Hilarii liberius hereticas acies, contra quas sepe idem sacerdos pro fide conflixerat, debellaret. Contisatus est autem omni exercitu, ut nec ibi quidem aut in via aliqua spoliarent, aut res cuiusquam diliperent.

Erat autem in his diebus vir laudabilis sanctitatis Maxentius Abbas reclusus in monasterio suo ob Dei timorem intra terminum Praeuenientis monasterij non indudimus, quia locus ille usque hodie Cellula S. Maxentij vocatur: Cuius monachis cum hostium cibum vnum in monasterium cererent propinquare, Abbatem exorant, ut de cellula sua egrederetur ad consulendum eis. Illos, demorant, hi timore percussus, cum aperto ostio praeducant de cella sua. At ille in oculos hostium quasi pacem rogaturus pergit inceptus. Vnus autem eorum euaginato gladio, ut in caput eius libretur, manus ad aurem creda dirigit, gladius, retrorsum ruit. At ille ad pedes beati viri, veniam deprecans, stermitur. Quod videntes reliqui, cum timore maximo ad exercitum redierunt, timentes, ne & ipsi pariter interirent. Huius vero brachium beatus confessor cum oleo benedicto contridans, imposito signo Crucis, restituit sanitati: cuiusque obuentu monasterium permanit illasum. Multaque & alia virtutes operatus est, quae si quis diligenter inquireret, librorum vix illius legens, curata reperiret, sed non extat. Viger vero Maxentij memoria inuidebilibi nota in sacro Ecclesiae Martyrologio, annis singulis sexto Kal. Iulij reidiuina. Subdit autem illa Gregorius de victoria Clodouei:

Interea Clodoveus Rex cum Alarico Rege Gothorum in campo Voeladensi, decimo ab vrbe Pictaui militario, conuenit: & cum confingentibus his emittit resistent, cunctis illis: cumque, secundum consuetudinem Gothi terga verterent, ipse Rex Clodoveus villam, Doxino adiuuante, obuiauit. Habebat autem in adiutorium suum filium Siegerici Claudi, nomine Chodericem (hic Siegericus pugnae contra Alamannos apud Tulbiae usque oppidum percussus in geniculo claudicabat.) Porro Rex cum fugatis Gothi Alaricum Rogem intersecisset, duo ex aduerso subido aduenientes, contra perag, ei latera serunt: sed auxilio tam fortis, quam velocis equi, ne periret, exemptus est. Maximus ibi tunc Aruernorum populus, qui cum Apollinare uenit, & primi, qui erant ex Senatoribus, corruerunt. De hac pugna Amalarius filius Alarici in Hispaniam fugit, regnumque patri sagaciter occupauit. Clodoveus vero filium suum Theodoricum per Albigensem ac Rutenam ciuitatem ad Aruernos dirigit. Qui abiens, vrbes illas a finibus Gothorum usque Burgundionum terminum, patri sui diuisioni subiugauit. Regnavit autem Alaricus viginti duos annos, ex actos videlicet. Clodoveus vero apud Burdegalem urbem, huiusmodi agent, cunctis thesauros Alarici a Tolosa auferens, Engolismam uenit. Cui Dominus tantum gratia tribuit, ut in eius contemplatione uirtus sponte corruerent: tunc vero exclusi Gothi, vrbum suo domino subiugauit, Patratam post hac uictoria, Turonos regressus est, multa sanctae basilicae beati Martini munera offerens. hactenus de his Gregorius.

Quae vero alia ab his diuersa addit Procopius Graecus historicus, ex verbis ipsius accipere: VVigothi interea, postquam Germanos (ita ipse Franchos appellat) circa Carthagonem vrbum castra habere certiores sunt redditus: confestim hi obsequium eunt, & postis castris quietos se continent. Sed cum in ea

671

XIX.

XX.

XXI.

XXII.

R. A. EX GRACIA TESTA.

obsequio temporis plurimum contereant, cadere capit inertia, & egre ferre per hostes loca sua vastari, in pradam omni agi. Vnde & Alaricus contumeliosus & probrum incensere, & quod hostes formidaret, obesse, suum ducem cunctationem & sequitur criminari; & identidem affirmare, per se quidem & solus absque copijs Theodorici, quos respiciat, Germanos posse vincere. Vnde suorum importunitate victus Alaricus, est haud praesensibus Gothicis, cogitur statim in aciem adversus hostes prodire. Sed Germani ea congregatione superiores iam facti, VVijogothorum vi maximam casam, Alaricum simul ducem obruant; & Gallis maiorem in partem potius, Carthagenem videm ceterum obsequuntur, ut in qua abdito efferegius opes acceperant, quae Alaricus quondam Senior, cum Romam cepisset, abfulerat. In his ferunt Salomonis fuisse pretiosissimum gemmellidem & aspectu dignissimum, ut quam ingenuus pretij gemmum ornatum ex Hierosolymis ducere aduexisse quondam Romanos. Quae autem post haec secuta sunt de liberata per Theodorici exercitum Carthagenensium ciuitate ab obfisione, in sequentem annum esse reijcienda, Cassiodorus in Chronico monet. Vides, lector, quom finem consequi soleant bella, quae religio mouit, & pietas disposuit, atque ipsum iugiter est comitata prociuitatem. Iam vero ad Patres Aurelianensium Concilij redeamus.

X XII. CONCILIVM AURELIANENSE.

Quiugitur Clodonei litteras datae acceperant, cum leijs, quae ipse Synodum consuluerat diligenti discussione tractassent, sacris sanctis de decretis, eadem cum his litteris ad eam scripsit miseret, quae sic se habent:

Dominus sacer Catholica Ecclesia filio Clodoneo gloriosissimo Regi. Omnes sacerdotes, quos ad Concilium venire iussisti, quia tanta ad Catholica religionis cultum gloriosa fides cura rosecit, ut sacerdotali mentis affectu sacerdotum de rebus necessarijs tractatum in vnum collegi iussit: secundum vestre voluntatis considerationem & titulos, quos dedisti, ea, quae nobis vis sunt, definitio respondimus: ita ut si ea, quae nos statuimus, etiam vestro recta esse iudicio comprobantur, tunc consensu Regis ac domini maiori, auctoritatem seruandam tantorum firmat sententia sacerdotum, hucusque; ad Clodoneum epistola sacri Concilij, sed quae mendosa non nihil appareat. Quod autem audis iussu Clodonei ad Synodum esse conuocatos Episcopos, monente id S. Remigij factum esse, in rerum gestarum ipsius historia testatur Hincmarus: ita plane bene haec laudans nouo Christiano fortissimo Principi, tunc ipsi cuncta dexterè processura, cum primum omnium optimo religionis statui Rex accuratè prospiciat.

Quod autem ad sanctos sacros canones pertinet, triginta tres numero summè prudentia reperitur fuisse editi: quorum qui ad rerum gestarum ampliore cognitionem spectat, extat septimus, quod declaratur eundem Christianissimum Regem complura contulisse Ecclesijs munera, alia quae fuisse pollicitum, sunt enim haec eiusdem canonis verba:

MONITIONES. REMIGIJ COLLEGIT CONCLIVM CLODONEVS.

XXIII.

De obligationibus, vel agris, quos dominus noster Rex Ecclesie suo munere conferre dignatus est, vel adhuc non habentibus, Deo sibi inspirante, consulenti, sponsum agrorum vel clericorum immunitate concessa, id esse iustissimum definimus, ut in reparationibus ecclesiarum, alimonij sacerdotum, pauperum refectio, vel redemptione captiuorum, quaequid Deus in fauentibus dare dignabitur, expendatur, & clerici ad adiutorium Ecclesiasticum operis constringantur, &c. ex quibus perfricias receptum veterem vsuum de rerum Ecclesiasticarum triplici distributione sanctitum.

XXIV. DE HERETICIS CLERICIS.

Quod vero ad Arianos Clodonei gladio superatos, haec iidem Patres sanctissimi statuere: De hereticis clericis, qui ad fidem Catholicam plenè fide & voluntate uenerint, vel de basilicis, quos in peruersitate sua Gothicis habitibus habuerunt, id censuimus obseruari: ut clerici fideliter conuertantur, & fidem Catholicam integrè confiteantur, vel ita dignam vitam morum & diuinum probitate custodiant; officium, quo eos Episcopus dignos esse censuerit, cum impositione manus benedictionem suscipiant: & Ecclesiae simili quo nostra innocuari solent, placuit consecrari. haec ibi. Ceteros ad disciplinam Ecclesiasticam sartam rectam conseruandam editos canones tu consulat.

XXV. DE EPISCOPI.

Porro qui sanctitate conspicui huic Concilio interfuerunt Episcopi, hi notiores nunciantur, Gildardus Rothomagensis, Lupus Suelionensis: fuit hic filius S. Principij

Episcopi Suelionensis & eius successor in Episcopatu, nepos vero S. Remigij Rheimensis Episcopi, ut ex eius Actis apparet, necnon ex eiusdem S. Remigij testamento. Interfuit etiam Melanias Rhodonenfis, Quintianus Ruthenus, & Theodolius Antiodorensis: quos omnes habet faceret Ecclesiae catalogus, quae eisdem colit, publico quo praeconio celebrat quolibet anno singulis natalibus septuor diebus. Sed & Leontius Tololanus ibidem inter alios recenletur, eius temporis Episcopus magni nominis: Qui vero in castris Clodonei tunc a Vitruo Aquilinus vir illustis, abdicato saeculo, postea creatus Episcopus Ebricenlis egregia enituit sanctitate, ut res ab eo praecclare gestae testantur.

Quinam autem, occiso Alarico, in locum eius successit, & quam impar fuerat, ut collabentem regni molem denudè restitueret, Ildorus breui compendio tempus regni eius perstringens, haec ait: Aetate quingentesima quadragesima quinta, anno decimo septimo Anastasij Imperatoris, Gesilicus superioris Regis ex concubina filius Narbona Princeps efficitur, & regnavit annos quatuor, sicut genere vilissimum, ita infelicitate & ignavia summus. Denique dum eadem ciuitas & Gandebrado Burgundionum Rege direpta fuisset, iste cum multis cum dedecore & cum magna suorum laede apud Barcinonem se contulit. Ibi maratus, quousque regis factum a Theodorico sua ignominia priuaretur, inde profectus ad Africam, VV. antialorum suffragium poscit, quo in integrum posuit restitui. Qui dum non impetrasset auxilium, mox de Africa rediens ob melium Theodorici Regis, Aquidantiam petiit. Ibi anno vno delictens, Hispaniam reuersus, ab Ebane Theodorici Regis duce, duodecimo a Barcinone vrbe militari, commisso praelio superatus, in fugam vertitur, captus, trans flumina Drungentium Galliarum occiditur. hic finis Alarici filij patri hoc anno succedentis in regnum. At de rebus gestis Theodorici aduersus Franchos agemus anno sequenti. Successit autem Gesilico Amalricus natus ex filia Regis Alarici, ut Procopius docet.

Quod vero ad res Orientales spectat, tantum tantum est Constantinopoli à populo, de quo Marcellinus in Chronico ista habet: Seditio popularis in Chria facta est, milesq; armatus obstitit. Gradus Circa Septentrionalis simul cum fornice incensae collapsae sunt, Anastasio Caesare in Procopibus commemorant. Eodem anno decimo septimo Anastasij Imperatoris, ab ipso edificatur praedictum contra Perfas, quod Daraem antea nominatum. Anastasio populum appellauit. Agit eadem mentione Euagrius, etque Procopius & Theodorius vero Lector ista his addit: Anastasius condidit Daraem, & cum condidisset, vidit in somnis Bartholomaeum Apostolum dicentem, subuertisse ipsum ciuitatis custodiam, quod reliquias suas illi missas reprobasset. haec auctor suorum temporum res gestas summam percurrens: quod enim Manichaeus Anastasius ellet, hoc potissimum signo declarauit, cum Manichaeorum sit, reliquias Sanctorum execrari. Eo his vero insignite Nioephorum à heretice comperies, dum putauit ab eodem Anastasio Imperatore illuc fuisse translatas eiusdem sancti Bartholomaei reliquias. Etenim non Anastasius, sed Iustinianus Imperator colli voluit eodem in loco aedificari Bartholomaeum Apostolum, cui (te de Procopio) erexit ibi basilicam: post enim recensita ingentia aedificia diuino instinctu pro defensione muniticinis illius erecta, ista subdit de eodem Iustiniano Imperatore: Et duo templa extraxit, vnum, quod magnam ecclesiam vocant; alterum sancto Bartholomaeo Apostolo sacrum. Sic igitur quas repudiavit Anastasius Bartholomaei reliquias, Iustinianus inuexit, eisdemque erexit templum. Habes ergo vindictam sanctum Apostolum, falso à Nioeporo in simulatum conseruetudinis cum haeretico Imperatore, cum scriptum sit: Impiorum vitulina abominabiles Deo.

QUI HVIC CONCILIO INTERFUERUNT.

XXVI. GESTILICVS SUCCEdit ALARICO.

XXVII.

Caedunt in Anasi, hoc an. DE MVNITIONE DARAE, f. Enag. li. 2. c. 37. in Procop. de bello Pers. lib. 1.

Procop. de edifice. in fin. temp.

Isaie 2. Hier. 6.